

Retningslinjer for dugnadsarbeid i felt - DNT Lillehammer

Generelt

Med "dugnadsfolk" og "dugnader" mener vi frivillige mannskaper, medlemmer og ikke-medlemmer, som utfører avtalte oppdrag innenfor foreningens arbeidsområder. Dugnader kan være avtalte fellestiltak, for eksempel hyttevedlikehold og stidugnader, eller utføres individuelt. Dugnadsarbeid godtgjøres normalt ikke ut over kjøregodtgjøring, bompenger, bruk av eget motorisert verktøy o.l.

De som deltar på dugnader, må selv vurdere og ta ansvar for at hun/han er fysisk og psykisk i form til å utføre oppdrag. Generelt er alle på dugnad forpliktet til å påse at eget (privat) utstyr (klær, kart, kompass, privat verktøy m.v.) er tilstrekkelig tilpasset oppgavene i felt, hensyntatt terreng, vær og føreforhold, arbeidets art og krav til kunnskaper m.m.

Enhver virksomhet er pålagt å ha et kvalitetssystem som innebærer et systematisk arbeid med helse, miljø og sikkerhet (HMS). HMS er viktig både for de som gjør jobben og for de som er på tur.

Skriftlig risikovurdering før dugnader gjennomføres når dette er relevant.

Merking og tilsyn med stier og ruter

Generelt følges Merkehåndbokas kapittel 4 om sikkerhet og ansvar.

De som gjør jobben, må tenke sikkerhet når arbeidet utføres. Dette gjelder med hensyn til verktøybruk, førstehjelpsutstyr, kart og kompass (GPS). To personer bør jobbe sammen.

Den enkelte utøver som er på tur, har selv ansvaret for sin sikkerhet ved ferdsel på sjøen, i fjell, skog og mark. Verken grunneier, rettighetsinnehaver eller tilrettelegger kan normalt gjøres ansvarlig for skader eller som kan oppstå på mennesker og dyr under utøvelse av friluftsliv. Den som bruker naturen, må selv ta i betraktning at det alltid vil være en viss risiko ved dette. Likevel bør de som bruker tilrettelagte turruter, kunne stole på at de der kan ferdes trygt under normale forhold.

Den som har ansvaret for turrutene, må sørge for:

- At en unngår farlige partier
- Tydelig merking, skilting og informasjon
- Forsvarlig teknisk utførelse og vedlikehold av bruer og andre innretninger
- At utstyr og gjenstander som inngår i tilretteleggingen er forsvarlig og i forskriftsmessig stand

Bygge- og vedlikeholdsoppgaver

- Arbeid i høyden må sikres med stiger, evt. stillas, av tilfredsstillende og godkjent kvalitet. Underlaget må være plant, og stigen sikres ved høyder over 3 meter.
- Arbeid på stiger/tak/snørydding på tak skal alltid utføres av to personer sammen.
- Den som deltar i dugnader med selvstendige arbeidsoppgaver skal være fylt 18 år og ha fått tilstrekkelig opplæring i bruk av motordrevet verktøy og utstyr hvis dette inngår.
- Det skal til enhver tid være førstehjelpsutstyr tilgjengelig. Aktivitetsansvarlig skal ha vurdert mulighet for å tilkalle hjelp ved eventuell ulykke.

Bruk av elektrisk/motorisert verktøy m.m. i felt

- All bruk skal til enhver tid følge bruksanvisning og ha fullt fokus på sikkerhet og riktig bruk av verneutstyr, bl.a. hjelm, hørselvern, vernebriller m.v.
- Bruk av motorsag bør i alminnelighet følge lov og forskrifter (arbeidsmiljøloven) med hensyn til bruk av arbeidsutstyr, herunder:
 - vernebukse
 - vernestøvler
 - hjelm m. visir og hørselvern
 - hansker
- Generelt bør to personer jobbe sammen (arbeidsforhold, avstander og varighet vurderes). Det er ikke tillatt å bruke motorsag alene når man er på oppdrag for DNT Lillehammer.

Bruk av snøskuter / ATV

Transportoppdrag skjer ved leie/avtale med samarbeidende organisasjoner eller grunneiere. Den som bestiller oppdraget må forvise seg om at transport for foreningen skjer i henhold til gjeldende lovverk/forskrifter (motorferdsel i utmark, naturmangfoldsloven) og at alle alminnelige krav til kjøretøy og personlig utstyr følges.

Arbeid med større klopper og bruer

- Arbeid med utlegging og vedlikehold av større klopper og bruer krever særlig kompetanse. Det er foreningens ansvar (styreleder, leder av sti- og løypekomiteen) å sørge for at slik kompetanse er til stede i nødvendig grad under planlegging og utføring av oppdrag. Ut over dette må de som utfører oppdrag selv vurdere forholdene og krav til nødvendig sikringsutstyr.
- Det må tas hensyn til at arbeidet i alminnelighet krever styrke og kunnskap hos dem som utfører oppdraget. Kommunikasjonsutstyr (mobiltlf. med dekning) og førstehjelpsutstyr må være tilgjengelig.
- Det må alltid være til stede minst to personer under utførelse.

Melding av avvik og varsling av ulykker

Se kap. 5 i Beredskapsplan for DNT Lillehammer.

Forsikringer

Den Norske Turistforening sentralt har en forsikringsavtale som dekker dugnadsarbeid for foreningens medlemmer. Nærmere opplysninger: DNT sentralt og Gjensidige Forsikring.

Forholdet til arbeidsmiljøloven

Dugnadsbasert anlegg, drift og vedlikehold vil i alminnelighet ikke komme inn under arbeidsmiljøloven. Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i DNT er basert på krav i Internkontrollforskriften, som igjen er en del av arbeidsmiljølovgivningen. Et arbeidsforhold og en eventuell ulykke vurdert etter arbeidsmiljøloven, vil stille langt større krav til HMS-arbeidet og arbeidsgivers ansvar enn et mer ordinært dugnadsbasert arbeid. Særlig vil det bli stilt krav til en forutgående risikoanalyse. Jo høyere risiko, desto større sannsynlighet for at arbeidsforholdet blir vurdert etter arbeidsmiljøloven. Det er naturlig at dette bare vil gjelde f.eks. større hytteanlegg og bruer og vil være relativt sjeldne tilfeller i DNT.